

Sławomir Letkiewicz

Moralność dla wszystkich czy dla każdego?

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2011

Moralność dla wszystkich
czy dla każdego?

Rodzicom, Żonie i Córce dedykuję

NR 2853

Sławomir Letkiewicz

Moralność dla wszystkich czy dla każdego?

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2011

Recenzent
Jan Szmyd

Spis treści

Przedmowa	7
Wstęp	11
Wprowadzenie	13
R o z d z i a ł I	
Dziwne powroty do Nietzschego	33
R o z d z i a ł II	
Intelektualizm etyczny filozofii greckiej	45
R o z d z i a ł III	
Krytyka moralności chrześcijańskiej	57
R o z d z i a ł IV	
Przewartościowanie wartości	71
R o z d z i a ł V	
Narodziny nadczłowieka	95
R o z d z i a ł VI	
Etyka dostojeństwa	119
R o z d z i a ł VII	
Koncepcja etyki niezależnej	143
R o z d z i a ł VIII	
Eutyfronika	163
R o z d z i a ł IX	
Etyka prostomyślności	199

Zakończenie	239
Bibliografia	257
Indeks osobowy	263
Summary	267
Zusammenfassung	269

Przedmowa

Bunt, prostomyślność, niezależność

Friedrich Nietzsche — jeden z najbardziej znanych i zarazem najbardziej kontrowersyjnych myślicieli nowożytnej Europy. Buzyciel mitów, moralny buntownik, bezwzględny krytyk kultury mieszczańskiej, zdeklarowany antychrześcijanin, piewca śmierci Boga; jednocześnie — człowiek radosny, mimo fizycznych dolegliwości pełen witalnej energii, przekonany o historycznej ważności powierzonej mu przez los misji. Obok niego — Józef Bańka; postać znana dziś zapewne tylko koneserom i specjalistom, choć ma na swym koncie ponad 60 opublikowanych książek. Poczawszy od pracy doktorskiej, poświęconej poglądom filozoficzno-społecznym Michała Wiszniewskiego (wydanej w Warszawie w 1967 roku), aż po dziś dzień niestrudzenie tropi sens egzystencji, analizując przeszłość (od greckiej starożytności po wiek dziewiętnasty), terażniejszość i przyszłość (w polemice z wielkimi futurologami, jak Alvin Toffler czy Jean Fourastié) w poszukiwaniu wzorców życiowej mądrości.

Z pewnością tych dwóch tytanów ducha, niestrudzonych w upartym poszukiwaniu odpowiedzi na nurtujące ich aż do bólu pytania, więcej dzieli, niż łączy; choćby fakt, że (jak na razie) tylko jeden z nich zyskał sławę; co prawda, spóźnioną, gdyż pogrążony w paraliżu umysłu, nie mógł już zdać sobie sprawy, jak ważną dla

Europy przełomu wieków stał się postacią; co prawda, nieco dwuznaczną, bo zabarwioną podejrzeniami o niejedną ze słabości, co nie przystoją ikonie neoromantycznej kultury; zawsze jednak — sławę. Ale świat rządzi się swoistymi prawami i (jak zauważył już Benedykt Spinoza) nie wszystko, co sławne, musi być koniecznie wartościowe, a nie wszystko, co mądre i godne głębszej refleksji, musi zyskać pokłask i powszechne uznanie. Jeśli więc dociekliwy czytelnik zauważy, że dwóch pisarzy tak z pozoru kosmicznie odległych, jak wielki Nietzsche i zaledwie dostrzegany Bańka, łączy głęboka i intymna więź intelektualna, powinien się tym odkryciem ze wszystkimi podzielić.

Takim dociekliwym czytelnikiem okazał się Sławomir Letkiewicz. Należy on do tych odbiorców dzieł filozoficznych, jakich każdy twórca systemu poglądów winien sobie najbardziej życzyć: jest czytelnikiem bezinteresownym, sięgającym po klasykę filozoficzną z czystego amatorstwa, z czystej radości obcowania z dojrzałymi przejawami ludzkiej mądrości; życzliwym, ale uważnym, spostrzegawczym, krytycznym i twórczym. Nie daje się wodzić za nos, nie pozwala się uwieść pięknie brzmiącym frazesom, lecz podąża w głąb, szuka prawdy, współmyśląc z autorem i samodzielnie odpowiadając sobie na pytania wyływające z jego własnej, dążącej do zaspokojenia, ciekawości. Czytając, napisał; a to, co napisał, warte jest rekomendacji.

Celem rozmyślań, którymi dzieli się z czytelnikiem Sławomir Letkiewicz, było naszkicowanie pewnego modelu etyki niezależnej. Oczywiście, nie pierwsza to próba i na pewno nie ostatnia; jednak cechą poszukiwań etycznych jest — dziś przynajmniej — to, że coraz trudniej nam się zadowolić gotowymi rozwiązaniami. Uważamy, i zapewne słusznie, że stać nas na własne, autorskie projekty rozwiązań etycznych, których stosowanie w życiu da nam przywilej samodzielnego decydowania o swoich wyborach, a jednocześnie solidny kompas, ułatwiający orientację na krętych i zawitych ścieżkach życia. Jednakże człowiek mądry nie będzie budował własnych przekonań etycznych na samej tylko negacji zastanych wzorców — taka polityka dawałaby niewielką gwarancję sukcesu. Wszyscy ludzie z natury swej pragną wiedzieć, jak zauważył Arystoteles, a wiedza powinna się opierać na jak najstaranniej dobranym fundamencie. Tym zaś fundamentem, do

którego zdecydował się sięgnąć Sławomir Letkiewicz, jest całe bogactwo przemyśleń na temat źródeł i zasad moralności, jakie można znaleźć w twórczości Friedricha Nietzschego i Józefa Bańki.

Czym jest etyka niezależna? Najbardziej znanym w Polsce przedstawicielem tego nurtu rozważań pozostanie pewnie już na zawsze Tadeusz Kotarbiński, autor *Medytacji o życiu godziwym* i wielu innych poświęconych tej tematyce prac. Wielu interpretatorów twórczości Kotarbińskiego kruszyło kopie o to, jak należy rozumieć postulat niezależności jego etyki. Pisano o tym sporo, lecz niekoniecznie zawsze i tylko mądrze. Sławomir Letkiewicz — i trudno go za to nie pochwalić — stanął na stanowisku, że w koncepcji Kotarbińskiego chodzi przede wszystkim o ustanowienie w pełni autonomicznej roli własnego, indywidualnego ludzkiego sumienia. Świadczy o tym wypowiedź samego klasyka etyki niezależnej, który napisał, że w sytuacji wyboru moralnego po rozważeniu wszystkich okoliczności towarzyszących podejmowaniu decyzji „trzeba wrócić do własnego sumienia po odpowiedź”, gdyż to sumienie „jest dla każdego sędzią nad sędziami. Ono wydaje w każdej sprawie moralnej sąd surowy, bezwzględny, ostateczny”. Może więc warto w tym miejscu przypomnieć prostą prawdę, o której wielu gorliwych wyznawców etyki niezależnej wydaje się nie pamiętać, że „niezależność” ocen i decyzji moralnych, rozumiana jako „niezależność od” — na przykład od Kościoła czy od doktryny wiary chrześcijańskiej — nazbyt łatwo przekształca się w strategię robienia na złość, to znaczy postępowania dokładnie odwrotnie, niż głosi doktryna, stając się wówczas jeszcze bardziej niedorzeczną, gdyż postawioną na głowie, zależnością *à rebours*. Interpretacja Sławomira Letkiewicza etyki niezależnej z łatwością wznosi się ponad tego rodzaju uproszczenia.

Jeśli chcemy maksymalnie bezstronnie (a więc niezależnie!) zrekonstruować i ocenić poglądy etyczne Nietzschego i Bańki, winniśmy zapewne pamiętać, iż uznanie konieczności powrotu do źródeł i istoty moralności oraz związanej z tym osobowej odpowiedzialności nie może się ograniczać wyłącznie do odpowiedzialności przed sobą samym i za siebie samego; chociażby dlatego, że zarówno w pojęciu osoby, jak i w pojęciu odpowiedzialności za-

warte jest analityczne odniesienie do wspólnoty ludzi dobrej woli, tworzonej przez wszystkich tych, którzy dobrowolnie pragną porządkować się źródłowym — lecz nie tylko ze źródła własnej, jednostkowej indywidualności płynącym — nakazom moralnym.

Odnaleźć swoją własną drogę: między egoistycznie pojętym własnym interesem a (nie zawsze trafnie przez nas pojmowanym i odczytywanym) dobrem wspólnym; między wygodą mechanicznego stosowania gotowych recept a wysiłkiem twórczego rozwiązywania dylematów moralnych; między buntem przeciwko narzucanym z zewnątrz normom oraz wzorcom zachowań a niepewnością i chaosem indywidualnych poszukiwań „bez dogmatu” — oto cele i zadania, którym winna sprostać własna, dojrzała refleksja etyczna. W tym kierunku zmierzają ambitne, samodzielne i miejscami autentycznie odkrywcze poszukiwania Sławomira Letkiewicza. Napięcie i dynamika zmagania o odnalezienie zadowalających odpowiedzi na pytania, które wyrastają z samego środka dramatu ludzkiej egzystencji, przeżywanej tu i teraz, w pełni autentycznie, nadają lekturze niepowtarzalny walor. Tę książkę warto przeczytać.

Krzysztof Wieczorek

Wstęp

Godzienne życie i praca lekarza często stawiały mnie w sytuacjach, w których należało dokonać wyboru. Decyzje dotyczyły postaw etyczno-moralnych. Zawsze stawałem w obliczu problemu, jakiego dokonać wyboru, aby moje zachowanie zasługiwało na szacunek otoczenia. Ważna była samoocena tego, co zrobiłem. Staralem się wówczas kierować własnym sumieniem. Można stwierdzić, że opierałem się na moim instynkcie moralnym.

Z czasem pojawiły się refleksje, jaka była ewolucja myśli etycznej, a co za tym idzie — jak kształtowały się poglądy w zakresie postaw moralnych w ciągu wieków. Lekarz szczególnie narażony jest na krytyczną ocenę w kwestiach etyczno-moralnych. Prawie dwudziestoletnia praktyka lekarska zaowocowała głębokim doświadczeniem tym zakresie.

Etyka, jako nauka o normach i wartościach, jest mi bliska ze względu na jej połączenie z wykonywanym przeze mnie zawodem lekarza. Tak jak anatomia, chirurgia, choroby wewnętrzne, psychiatria, tak etyka stała się nierozłączną składową medycyny. Będąc praktykującym urologiem, podjąłem się trudnego zadania przeniknięcia tajemnic etyki, nauki uprawianej od wielu stuleci. Efektem kilku lat ciężkiej pracy, studiów historii filozofii i samej filozofii, literatury z zakresu etyki, udziału w konferencjach naukowych, spotkań z czołowymi polskimi filozofami oraz etykami jest moja druga praca doktorska — tym razem z filozofii (pierwsza z zakresu urologii). Dysertacja ta o tytule: *Etyka buntu Frydery-*

ka *Nietzschego a etyka prostomyślności* została wyróżniona przez Radę Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego i przeznaczona w całości do druku jako pozycja książkowa. Na podstawie dysertacji powstała książka, którą adresuję do wszystkich tych, którzy chcą w swym życiu stać się Nietzscheańskimi ludźmi dostojnymi bądź ludźmi prostomyślnymi Józefa Bańki.

Dziękuję za okazaną pomoc i życzliwość promotorowi Panu prof. zw. dr. hab. Józefowi Bańce. Recenzentom w osobach Pana prof. zw. dr. hab. Józefa Szmyda i prof. dr. hab. Krzysztofa Wiczorka dziękuję za wnikliwą lekturę i trafne uwagi, które podniosły wartość mojej pracy.

Winien jestem również wdzięczność Panu Profesorowi Wiczorkowi, który wyraził zgodę na to, by część Jego recenzji mojej dysertacji umieścić w edycji jako *Przedmowę*.

Wszystkim życzliwym osobom, które zaangażowały się, aby książka mogła być wydana, serdecznie dziękuję. Ogromną rolę odegrały tu dwie osoby, które nie szczędziły trudu w niesieniu pomocy. W okresie tworzenia pracy był to dr n. hum. (filozofia) Grzegorz Mitrowski, a przed wydaniem książki Pan prof. zw. dr. hab. Marek Piechota, który dokonał korekty wydawniczej tekstu. Dziękuję również Panu Zdzisławowi Wrześniakowi za trud włożony w nadanie pracy ostatecznej wersji.

Indeks osobowy

A

Ajdukiewicz Kazimierz 148
Apollo 64, 134,
Arystoteles 8, 20, 45, 53, 57, 113,
143
Arystyp z Cyreny 149
Augustyn Aureliusz 127, 248
Auschheim Steven E. 36

B

Bajerowicz M. 175, 176
Banasiak Bogdan 15, 35, 57, 74, 86,
119, 141
Bańka Józef 7–9, 12, 14–16, 18,
19, 21, 27–32, 36, 39, 163–
197, 199, 200, 204, 206, 209, 212,
223, 225, 233, 237–254, 255
Baran Bogdan 14, 24, 27, 35, 36,
40, 42, 62, 64, 71–76, 81, 83, 84,
87, 91–93, 95, 122, 253
Bekalel Jehuda Löw ben 155
Berent Waclaw 68, 74, 123, 124,
252
Bergson Henri 255
Bieńkowska Ewa 14
Blake Wiliam 14, 239
Borucka-Arctowa Maria 221

Brandes Georg 42

Brinton Crane 36

C

Chopin Fryderyk 14, 239
Choroszy Jan, ks. 18, 145, 146
Colli Giorgio 37
Comte-Sponville Andre 33, 34

D

Danto Arthur Coleman 13
Darwin Charles 83, 84
Daszyńska Zofia 42
Descombes Vincent 140
Deleuze Gilles 15, 16, 23, 26, 57,
62, 64, 65, 74, 84, 119, 123,
134
Demokryt z Abdery 143
Derrida Jacques 86, 139
Deussen Paul 14
Dionizos 64, 134,
Dobosz Artur 86
Dostojewski Fiodor 14, 59, 60, 239
Drzewiecki Konrad 62, 76, 97, 98,
120, 254
Dudek Joanna 148, 149, 152, 153

Dura Adam 16, 18, 256
Dziubiński Jacek 13, 63

E

Eutyfron 51

F

Ferry Luc 14, 34, 140
Fink Eugen 79, 140
Fourastié Jean 7
Frankl Viktor 178
Frazer James George 134
Frenzel Ivo 13, 63
Freud Sigmund 79, 195
Fritzhand Marek 220
Frycz Stefan 62, 76, 120, 254

G

Garewicz Jan 167
Gorgiasz 50
Gniazdowski Andrzej 86
Graczyk Piotr 86
Gunther Hans 36

H

Habachi Rene 215
Habermas Jürgen 13, 81, 140
Heidegger Martin 86, 88, 114, 115,
140
Hegel Georg Wilhelm Friedrich 16,
18, 35, 62, 70, 78, 91, 92, 115, 116,
125, 132, 133, 138, 246, 249
Heraklit 64, 65
Hollingdale Reginald John 35
Holówka Jacek 139

J

Jan Apostoł, św. 55
Jaspers Karl 33, 34, 38, 55, 64, 119,
140
Jezus Chrystus 23, 54, 55, 74, 82,
90, 122, 128, 137, 149
Jeżewski Władysław 35

Johnson Christopher 139
Jopke W. 37
Jung Carl Gustaw 232, 234

K

Kamińska Anna 53
Kant Immanuel 32, 45, 57, 135,
144, 220, 221, 245
Kaufmann Walter 37, 140
Kaźmierczak Zbigniew 13, 37, 39,
40, 79, 80, 94, 139, 140
Kalikles 50
Kartezjusz 91
Kierkegaard Søren 55
Klossowski Pierre 35, 141
Kmita Jerzy 86
Kohler Joachim 86
Kotarbiński Tadeusz 9, 18, 27–29,
32, 143–162, 173, 206, 247, 254
Kriton 51
Krąpiec Mieczysław Albert 58
Krońska Irena 51, 52, 54, 55, 219
Krummel Richard Frank 13
Krzczkowski Henryk 134
Ksenofanes 113
Kuderowicz Zbigniew 39
Kunicki Wojciech 86
Kusak Leszek 37

L

Letkiewicz Sławomir 8, 9, 10, 64, 65,
85, 93, 136, 244
Leonardo da Vinci 190
Levy-Bruhl Lucien 204, 216
Lichtheim Georg 36
Loaiza de Robert 14, 34, 140
Lowith Karl 34, 37, 38, 87, 88, 90,
115, 116
Lukács György 36

M

MacIntyre Ben 37
Mackiewicz Witold 37
Mailer Janina 204

Mann Thomas 37
Markowski Michał Paweł 86, 72
Marks Karl 79
Matuszewski Krzysztof 35, 141
Mejbaum Waclaw 131
Michalik Mieczysław 207
Michalski Krzysztof 140
Mitrowski Grzegorz 12
Mumford Lewis 30, 182

N

Nietzsche Friedrich 7–9, 12–21,
23–27, 32–43, 48, 53–55, 57, 58,
60–142, 239–255
Niklewicz Piotr 213
Norwid Cyprian Kamil 14, 239
Nycz Ryszard 86

O

Ossowski Stanisław 221
Ortega y Gasset Jose 213
Owidiusz 53

P

Parmenides 35, 45, 75
Pascal Blaise 91
Paweł, św. 23
Petrażycki Leon 206
Piechota Marek 12
Pieniążek Paweł 81
Platon 24, 26, 50, 51, 65, 113, 127,
219
Posner-Garfeinowa Malwina 42
Prokopiuk Jerzy 195
Protagoras 20, 50, 51, 113, 219
Przybyszewski Stanisław 14
Przywóska Maria 42

R

Radzioch Lech 173
Rams S. 191, 194
Rausching Herman 36
Renaut Alain 14, 34, 140
Rorty Richard 86

Rousseau Jean-Jacques 140, 194
Rozmaryn Stanisław 37
Rymkiewicz Wawrzyniec 86

S

Santaniello Weaver 37
Sartre Jean-Paul 115, 125
Schiller Ferdinand Canning Scott 49
Schopenhauer Artur 24, 40, 83, 96,
133, 167, 184
Schweitzer Albert 160
Skwieceński Mirosław 37
Sławek Tadeusz 14
Sofokles 49
Sokrates 16, 19–24, 32, 49–55, 57,
61–64, 68, 69, 77, 82, 219–221,
223, 247
Sowiński Grzegorz 16, 65, 100, 102,
103, 128
Spinoza Benedykt 8, 171
Spengler 194
Stabryła Stanisław 53
Staff Leopold 15, 26, 40, 54, 63, 81,
87, 90, 96, 105, 106, 108–111,
126, 130, 240
Strauss Dawid 96
Stroińska Dorota 33, 64, 119
Sukiennicka Wanda 215
Surdykowski J. 164
Szarlitt Bernard 36
Szestow Lew 14, 59, 60, 82
Szymd Józef 12

T

Toffler Alvin 7, 30, 175, 176
Tomasz z Akwinu, św. 141, 143
Twardowski Kazimierz 149

V

Van der Leeuw Gerardus 13, 37, 79,
80, 140
Verne Jules 183

W

Wartenberg Mściśław 220

Wasilewski Andrzej 213
Weiss Tomasz 14
Werner Mateusz 86
Wieczorek Krzysztof 10, 12, 13,
34–36, 54, 64, 77, 122
Wiszniewski Michał 7
Witwicki Władysław 50, 51, 219

Wodziński Cezary 14, 60, 86
Wrześniak Zdzisław 12
Wyrzykowski Stanisław 26, 43, 61,
90, 99, 105, 120, 121, 123, 240

Z

Znamierowski Czesław 206

Sławomir Letkiewicz

Morality for all or everyone?

S u m m a r y

The book was devoted to the axiological issues. The attempt to analyse the doctrine of the author of *The end of God* was made to contrast the basic theses of the theory of superman with the ethical idea of a straight thinking human being. The book consists of the preface, introduction, nine chapters, conclusion, bibliography and index of names. The structure of work determined the course of arguments. The first six chapters concentrate on the basic aspects of the independent ethics, namely, a discussion of the ethical conception by Socrates, especially the contents and assumptions of ethical intellectualism. The subsequent part of considerations presents the arguments criticising the Christian morality by Friedrich Nietzsche. It allowed for a synthetic presentation of the conception of redefining the values, as the metaphysical basis for the idea of superman characterised by the ethics of dignity. The second part discusses the assumptions of the independent ethics by Tadeusz Kotarbiński. This fragment constitutes prolegomena to a discussion of Józef Bańka's theses of eutyphronics and ethics of straight thinking. In conclusion, similarities and differences between the ethical proposition by Nietzsche and Bańka were indicated. The author formulates a thesis and defends it writing that both the idea of superman and the concept of a straight thinking human being originate in and, at the same time, constitute a call for returning to the ethics of honesty. The author believes that both with reference to ethics in general, as well as deontology one cannot speak of man's morality without honesty in interpersonal relations.

Slawomir Letkiewicz

Die Moral für alle oder für jeden?

Zusammenfassung

Das Buch ist der axiologischen Problematik gewidmet. Der Verfasser versucht, die Doktrin des Autors des Werkes *Der Niedergang von den Abgöttern* zu analysieren, um die Hauptthesen der Theorie von einem Übermenschen der ethischen Idee von einem aufrichtigen Menschen gegenüberzustellen. Das Buch beinhaltet ein Vorwort, eine Einleitung, neun Kapiteln, einen Ausgang, eine Bibliografie und einen Namenverzeichnis. Die sechs ersten Kapitel betreffen die Hauptfragen der unabhängigen Ethik, nämlich die ethische Konzeption von Sokrates und insbesondere die Grundsätze des ethischen Intellektualismus. In dem nächsten Teil des Buches werden die Argumente der von Friedrich Nietzsche an christlicher Ethik geübten Kritik angeführt. Auf diese Weise konnte man die Idee von der Umwertung aller Werte als metaphysische Grundlage für die Idee des durch die Würdeethik gekennzeichneten Übermenschen synthetisch vorbringen. Im zweiten Teil bespricht der Verfasser die Grundsätze der unabhängigen Ethik von Tadeusz Kotarbiński. Es ist sozusagen ein Prolegomenon zu Überlegungen über die Thesen der Eutyphronik und der Aufrichtigkeitsethik von Józef Bańka. Schließlich weist der Verfasser auf Unterschiede und Ähnlichkeiten zwischen den ethischen Ideen von Nietzsche und Bańka hin. Er stellt die These auf, dass sowohl die Idee des Übermenschen, wie auch die Idee des aufrichtigen Menschen ihren Ursprung in der Anständigkeitsethik haben und fordern, auf die Anständigkeitsethik zurückzukommen. Der Verfasser vertritt zwar die Meinung, dass man in Bezug auf die Ethik im allgemeinen und auf die Deontologie, über die Moral ohne die Anständigkeit des Menschen in zwischenmenschlichen Beziehungen kaum reden darf.

Redaktor: Małgorzata Poglódek
Projekt okładki: Paulina Tomaszewska-Cieply
Rysunki na podstawie fotografii: Bartosz Letkiewicz
Redaktor techniczny: Barbara Arenhövel
Korektor: Magdalena Białek

Copyright © 2011 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-1958-2
(wersja drukowana)

ISBN 978-83-8012-006-8
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
[e-mail: wydawus@us.edu.pl](mailto:wydawus@us.edu.pl)

Wydanie I. Ark. druk. 17,0. Ark. wyd. 16,0.
Papier offset. kl. III, 90 g   Cena 20 zł (+ VAT)

Łamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego
Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Cena 20 zł
(+ VAT)

Sławomir Letkiewicz (ur. 1960) – lekarz, chirurg, urolog, etyk. Wykształcenie zdobył na Śląskim Uniwersytecie Medycznym (Śląska Akademia Medyczna), Uniwersytecie Śląskim, Uniwersytecie Ekonomicznym (Akademia Ekonomiczna) w Katowicach. Doktor nauk medycznych oraz doktor nauk humanistycznych w zakresie filozofii. Prowadzi własny, specjalistyczny zakład opieki zdrowotnej. Wykładowca bioetyki na Wydziale Fizjoterapii Górnośląskiej Szkoły Handlowej w Katowicach. Pracuje w Ośrodku Terapii Fagowej Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu. Obszary zainteresowań naukowych to: terapia fagowa wieloantybiotykoopornych zakażeń bakteryjnych gruczołu krokowego oraz etyka w zawodzie lekarza. W 2007 roku wystąpił w Pałacu Prezydenckim w Warszawie na Międzynarodowej Konferencji PAN o tematyce bioterrorystycznej, przedstawiając wykład: *The potential dual use of online pharmacies*, w którym jako jeden z pierwszych zwrócił uwagę na możliwość terrorystycznego użycia aptek internetowych. Autor publikacji w renomowanych zagranicznych czasopismach naukowych. Aktywny działacz Polskiego Towarzystwa Bioetycznego (przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej), Polskiego Towarzystwa Urologicznego (sekretarz Sądu Koleżeńskiego przy Zarządzie Głównym). Stały współpracownik działu *Etyka i Filozofia* w dwumiesięczniku „Przegląd Urologiczny”. Laureat zespołowej nagrody (I stopnia) „Złoty Skalpel” za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie terapii fagowej.

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-006-8